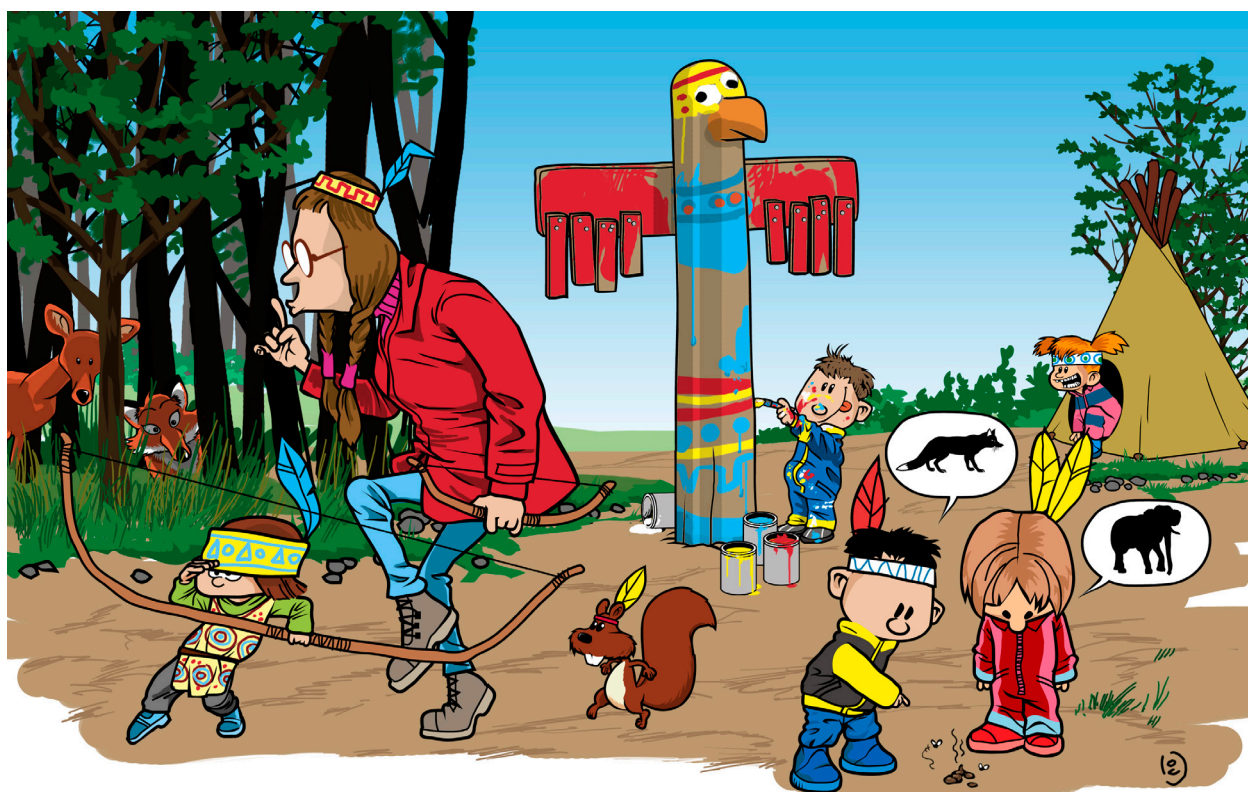

De vilde indianere kommer

Barnets alsidige personlige udvikling

Et indianerprojekt i naturen rummer utallige muligheder, fordi der er så mange farverige, underlige indianermyter, der taler til børn og voksnes fantasi: fjerpryd, bue, tomahavker, indianernavnene og ikke mindst indianernes liv i og med naturen. Vi forestiller os, hvordan de lydløst lister sig af sted og opdager ethvert spor på deres jagt. Eller de danser en regndans for vejrguderne. Som indianere har I også lov til at være meget vilde!

FORFATTER: Ida Kryger
TEGNER: Bryan d'Emil

Friluftsrådet

Grønne Spirer
www.groennespirer.dk

På disse sider kan I finde aktiviteter, der støtter op om arbejdet med barnets alsidige personlige udvikling og også udfordrer de sociale kompetencer.

AKTIVITET 1 *Hvad er en indianer?*

Med historier, tegninger og sange kan I tage hul på jeres indianer tema. Børnene har sikkert forskellige forestillinger om indianere. Hvordan ser de ud? Hvad laver de og hvor bor de? Indi-

anerne var et såkaldt naturfolk, som var dybt afhængige af naturen. I kan tegne, synge og måske danse en indianerdans.

AKTIVITET 2 *Regndans*

I Danmark beder vi sjældent vejr guderne om regnvejr, men det er der mange steder i verden, man gør. I kan jo prøve, om det virker: Aftal hvilket vejr I gerne vil have. Lad nogle børn spille tromme på f.eks. plasticspande. I andre

danser rundt, mens I skiftevis bøjer jer fremover og strækker jer mod himlen. I kan synge en dansesang: Vi danser, vi danser, vi danser en regndans, vi danser, vi danser, vi danser en regndans (eller soldans, tordendans etc.).

AKTIVITET 3 *Trommestopdans*

Skab indianerstemning med en sjov trommestopdans.

Først øver I indianertrin: hop og dans rundt i kreds og giv indianerlyde med hånden for

mundten. En voksen trommer takten, og når trommen standser, skal alle stå stille.

SÅDAN BLIVER VI RIGTIGE INDIANERE

Udklædningen er vigtig, børnene elsker det. Men lad dem selv stå for det meste. Vælg enkle løsninger, så de selv kan. Det er stort, når man selv kan fortælle, hvor man fandt fjerene, og hvordan man lavede bæltet.

AKTIVITET 4 *Find fjer til hovedpryden*

Alle skal have en fjerpryd med rigtige fjer. Det kan godt tage lang tid for en indianer at finde sine egne helt rigtige fjer ude i naturen. I må i god tid begynde at samle fjer på jeres ture. Kan I gætte, hvilken fugl fjerene kommer fra? Selv

helt små fjer kan bruges: Klips mange sammen på et elastikbånd med en hæftemaskine. I kan også bruge strimler af bølgepap, som I maler og klipser sammen, så det passer om panden, og stikker fjer ned i. Alternativt kan I købe fjerene.

AKTIVITET 5 *Dragt og ansigtsmaling*

Dragten laves nemt af et aflangt stofstykke med hul til hovedet i midten og en snor omkring livet. Børnene kan selv dekorere stoffet med kartoffeltryk, og bæltet kan gøres særligt fint med hjemmelavede ler- eller hyldeperler (se herunder).

Ansigtsmaling: Hvis I vil undgå at bruge de omdiskuterede ansigtsmalinger er tegnekul, mudder og mælkebøtteblomster et mere indianeragtigt alternativ.

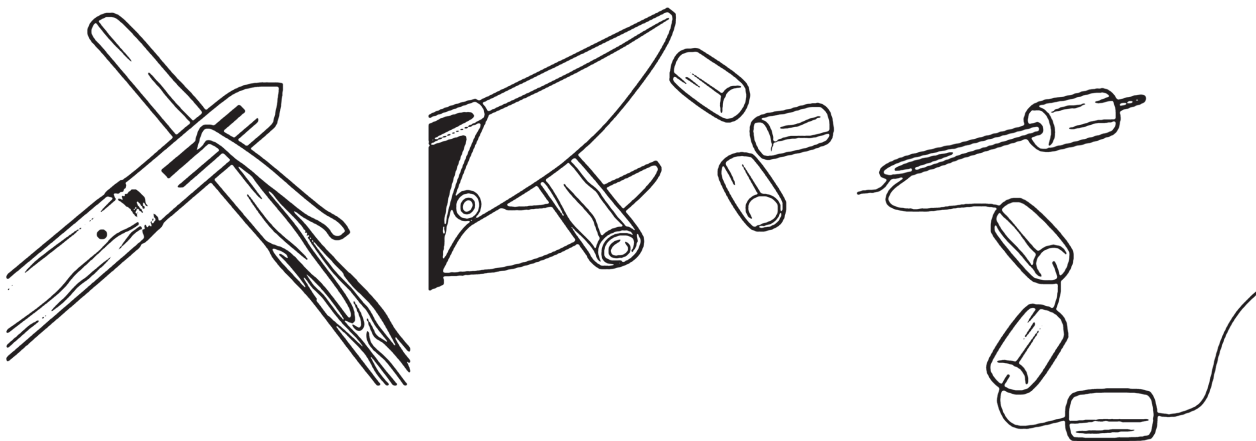
AKTIVITET 6 *Halskæde af hylde*

Hyldeperler er nemme at lave, og de kan både bruges om halsen, på dragten og i håret. Men husk, at hylde træet er beboet af gamle Hylde-mor. Man skal altid spørge hende, før man klipper i hylde: »Hylde-mor, Hylde-mor om forlov, må jeg tage en bid af din skov?«

Afklip en fingertyk hyldegren. Grenen afbar-kes med en lille kniv eller en kartoffelskræller.

Det er meget nemt. Så klippes grenen i pas-sende perlestykker, med en grensaks. Har man en lille god grensaks flækker hyldegrenene ikke.

Nu sættes perlerne på snor. Man kan stikke en nål gennem den bløde hylde-marv, eller man kan eksperimentere med forskelligt »værktøj«.

AKTIVITET 7 *Indianernavne*

Læreplanerne: »At blive støttet i at danne venskaber og komme med i grupper, hvor de kan give og opnå anerkendelse fra andre«.

Lad børnene i fællesskab finde indianske navne til hinanden. Navnet fortæller som bekendt noget om indianeren. Hjælp børnenes fantasi på gled, så de sammen finder navne, der på en positiv måde karakteriserer kammeraterne: Hvad er Laura god til? Hvad kan hun lide? Hun

har samme farve hår som et eger. Snart bliver I til Hurtige Myre, Løbende Ræv, Hjælpsomme Ulv og Smukke Blomst.

INDIANERE I NATUREN

AKTIVITET 8 *Listeleg – Vi sniger os af sted og spotter dyrene*

Find dyrefotos i ugeblade eller på internettet og laminér billederne. Sæt snor i og hæng dem op i træerne, således at børnene har mulighed for at se dem. Lad de små indianere gå rundt i området og se, om de kan få øje på de dyr, der gemmer sig oppe i træerne. Lever de dyr rigtigt

i træer, eller er de sat helt forkert? Hvis I er så heldige at have udstoppede dyr til rådighed, er det naturligvis endnu bedre. Bemærk hvordan dyrenes farver skjuler dem. Det giver en særlig dimension, hvis børnene tager turen alene eller to og to.

AKTIVITET 9 *Ud på opdagelse*

Styrker koncentrationen og giver den enkelte vigtige opdagelser

Tag de små indianere med på opdagelse i naturområdet. Helst en mindre gruppe ad gangen. I skal liste, lytte og iagttage. Dem der ser noget spændende må gøre tegn og hviske

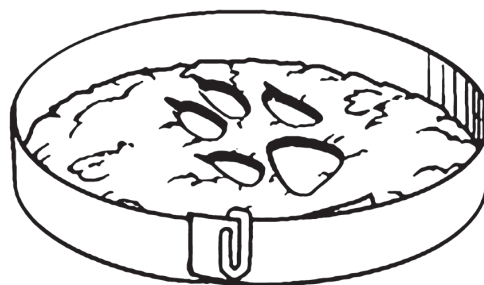
til de andre. En særlig blomst? En underlig svamp? Spor og mystiske tegn? Fantasien fejler ikke noget. Lad den enkelte genfortælle opdagelserne, når I når tilbage til lejren.

AKTIVITET 10 *Lav aftryk af sporene*

Finder I dyrespor (eller menneskespor), kan I lave gipsafstøbninger. Våde mudrede områder er bedst. Sådan gør I:

Rundt om sporet skal I lave en rund »ramme« af en bred papirstrimmel sat sammen med en klips. Rammen lægges omkring sporet

og trykkes gerne lidt ned i jorden. Heri hældes den flydende gips. Gipsblandingen laves af vand, gips og lidt salt (salt får gipsen til at størkne hurtigere). I kan løsne gipsaftrykket fra jorden med f. eks en kniv. I skal have god tid. Det kan godt tage noget tid, før gipsen er helt tør. I kan øve jer hjemme i sandkassen.

AKTIVITET 11 *Alle træets rødder*

Lad børnene lægge sig omkring et stort træ. De skal ligge med benene mod stammen og kikke op i kronen. En af de voksne skal nu lægge stemme til træet og bede rødderne udføre deres arbejde:

»Åh jeg er så tørstig, mine blade er lige ved at visne, sug vand alle mine rødder, sug vand! Åhh det var dejligt... Men hov! Nu begynder det at blæse, jeg kan mærke at det rusker og river i alle mine grene, jeg svajer frem og tilbage, bare jeg ikke vælter! Hold godt fast på mig, rødder.« Fortæl også træets historie, mens børnene kigger op i kronen: »Dengang jeg var et lille frø, lod min mor, det gamle krogede egetræ, mig falde ned på jorden en sen efterårsdag...«

RUNDT OM LEJRBÅLET

Via jeres indianer tema kan I træne børnenes sociale kompetencer. Når indianerne samles i rundkreds, er der nogen der lytter, mens andre taler.

AKTIVITET 12 *Rundkreds, stammemøder og talekæp*

Indianere samles i rundkreds på jorden, eller på træstubbe når de skal tale sammen, spise, synge og danse. Saml »stammen« og hold et »stammeråd«, når I skal starte noget nyt, lave aftaler eller fortælle hinanden noget. Måske

skal I bruge et symbol der viser, hvem der har ordet. I kan lave en flot »talekæp«, som taleren har i hånden. Tænd gerne op i bålstedet og forestil jer, at I er en flok indianere, der samles ved lejrbålet.

AKTIVITET 13 *Vilde urter over bål*

Man behøver ikke at have det store kendskab til de vilde planter for at samle lidt til et indianermåltid: Mælkebøtteblomster er smukke i brødet og salaten, brændenælde og bøge-

blade kommer i suppe, te og snobrødsdej. Som indianer tør man godt smage på noget nyt, særligt hvis det hedder indianersuppe, høvdingete eller bisonruller.

AKTIVITET 14 *Indianersuppe*

Brug vilde urter, bacon, vand, salt og evt. bouillonterning, pasta og fløde.

Der indsamles forskellige af årstidens spiselige planter, f.eks. de øverste blade fra brændenælde, skvalderkål, gedehams, røllike osv. Svits

bacon i en gryde over bål. Tilsæt de grofthakkede urter. Tilsæt vand og evt. bouillonterninger, salt og peber. Kog i mindst 15 min. I kan evt. tilsætte fløde, pasta og grøntsager.

AKTIVITET 15 *Gå på jagt og nedlæg en »bison« til frokosten*

Kan man gå på jagt og skyde sin egen frokost med bue og pil, når man er 5 år gammel? Ja, naturligvis. Tag på en udflugt børnene sent glemmer!

Kald sammen til stammeråd og fortæl, at der er set en bisonhjort i området. Lad de små indianere gøre sig klar: En succesfuld jagt kræver, at jægerne medbringer våben og forholder sig musestille, mens I sniger jer af sted. Alle

interesserede kan deltage i jagten, som føres an af de voksne. I lister og spejder, én får øje på noget? I begiver jer videre og er ved at opgive, da der foran jer i krattet spottes noget! Årvågenheden er vakt! Hvem melder sig til at nedlægge byttet? To-tre modige jægere springer frem og fælder byttet med deres våben. Jubel på vej tilbage til lejrpladsen, hvor kamstegen (eller lignende) tilberedes over bål.

AKTIVITET 16 *Brænd tegnekul og lerperler i bålet*

Ved bålet kan I også lave kul til flotte indianermalerier og til at male jer i hovedet med. Små grenstykker (vådt eller tørt) puttes i en metaldåse, f.eks. en gammel kagedåse, og lægges ind i bålet. Vent mindst én time,

før I tager dem ud. Perler formet af ler kan også brændes i bålet, men husk at lade dem tørre godt først. Sættes de på cykeleger eller ståltråd finder børnene nemmere deres egne igen.

FLERE INDIANERAKTIVITETER

AKTIVITET 17 *Stammeråb*

Hvad hedder jeres stamme? Tænk over hvem I er, og hvad I er gode til. Måske skal jeres stamme have et navn, som siger mere om jer, end stuenavnet gør. Måske skal I også have

et stammeråb. Det handler om, hvad I laver, og hvem I er: Vi er de vilde indianerbørn og vi skal ud og løbe! Det er dejligt at høre sig selv råbe.

AKTIVITET 18 *Bue og pil*

Selvfølgeligt skal I også skyde med bue og pil. Buen og pilene kan børnene selv snitte til. Find nogle friske, lige, let bøjelige grene på lidt mere end ½ meter. Lad børnene snitte et lille hak et par cm fra hver ende, før I binder en snor stramt mellem grenens ender, så den bøjer lidt. Når snoren ligger i hakkene, begynder den ikke at glide og blive slap. Pilene skal også have et

snit i enden, så de ligger godt på buens snor. Hvis I bruger hyldegrene til pile, er det nemt at snitte fine mønstre på pilene.

Ansvarlighed: Hvilke regler kan I lave, så ingen kommer til skade med våbnene? Tal med børnene om at sigte mod det samme mål og samle pile ind på samme tid.

AKTIVITET 19 *Kæpheste*

I kan udfordre børnene motorisk ved at lade dem »ride« i stedet for at gå. Lad hvert barn finde sin egen »hest« i skoven og brug fyldte sokker

og groft garn til at lave et hoved på hesten. Mal øjne på sokken og lav en kort tømme til at holde i. I kan lave en rytterstafet eller ringridning.

AKTIVITET 20 *Venskabelige dyster og styrkeprøver*

Indianerne brugte styrkeprøver, så de unge indianere kunne kvalificere sig til det barske liv på prærien. Hos jer gælder det naturligvis om, at alle skal føle sig gode og anerkende hinandens styrker. Benyt forskellige lege og ros hinanden.

Eksempler på Indianerdyster:

- Kast så langt som muligt med en pind eller kogle.
- Prøv at bære noget på hovedet som indianerne gjorde.
- Ringridning: Lad rytterne ride forbi en lille ring, som de i farten skal få over på en pind, de har i hånden. Ringen hænger i en tynd tråd, som knækker hvis man rammer.
- Kast en rund ring bøjet af tynde birkegrene eller pil og prøv at ramme en pind, der er stukket ned i jorden.
- Gå med bind for øjnene langs en snor.
- Lav en forhindringsbane rundt mellem træerne.
- Hinke, løbe, hoppe og trille.
- Balance på bom, alene og med en modstander (en »slåskamp« hvor reglerne er givet, kan være af det gode).

UDSMYK INSTITUTIONEN MED INDIANERKUNST

AKTIVITET 21 *Totempælen*

Totempælen er en hyldest til naturens ånder. Giv børnene mulighed for at bidrage til et fælles kunstnerisk projekt, hvor man stolt kan genfinde sit eget bidrag

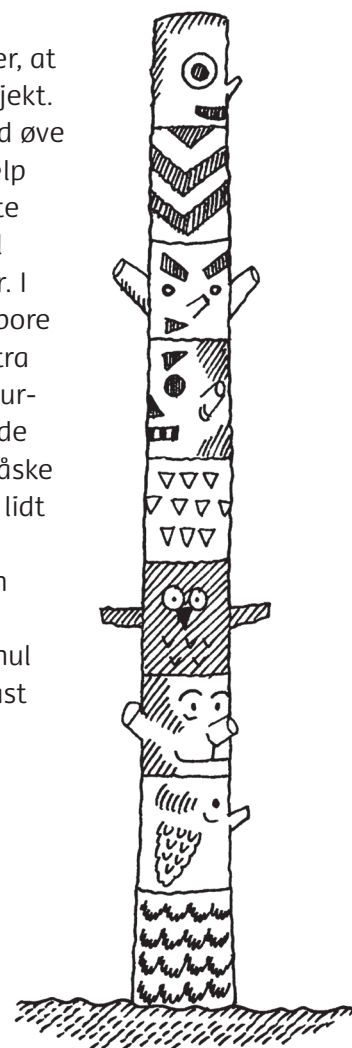
Skaf en stor stamme, 10-15 cm i diameter, gerne med knaster og grenender, der kan blive til næser, horn og ører. Hver figur er ca. 25 cm høj, på den måde kan 9 børn deles om en totempæl på 2½ meter, når der også beregnes et stykke til at grave ned.

Pælen skal ligge ned, mens børnene maler. De må skiftes lidt, da de skal sidde overskrævs på den for at male. Brug en blyant til at markere, hvor den enkeltes figur skal være.

Hjælp børnene med at lave et seriøst kunstnerisk projekt. Børn er jo også ambitiøse. Læs højt om dyr og fantasidyr. Tal med børnene om totempælens udseende, og hvilken figur de hver især ønsker at lave. Lad dem inspirere

hinanden så de føler, at det er et fælles projekt. Lad dem på forhånd øve sig på et papir. Hjælp dem med at udnytte grene og knaster til næser, horn og ører. I kan eventuelt selv bore huller og skrue ekstra grene og andet naturmateriale på, eller de ældste børn kan måske snitte deres figurer lidt til.

Totempælen kan rejses ved enten at grave den ned i et hul eller sømme den fast på en juletræs fod.

AKTIVITET 22: *Byg en tipi*

Måske har I brug for en midlertidig tipi til de små indianere. Sådan gør I: I skal bruge 8-10 rafter, som helst skal være omkring 4 meter eller længere. Sæt dem i en cirkel med en meters mellemrum. Rafterne bindes sammen cirka

en meter fra toppen. Læg en presenning eller en sejldug om, og lav en åbning. Presenningen bindes fast og holdes fast med sten hele vejen rundt om tipien.

AKTIVITET 23 *Male sten*

I kan også udsmykke legepladsen eller institutionen med flotte malede sten, som I har fundet.

I skal bruge akrylmaling og måske kan I klæbe øjne på.

AKTIVITET 24 *Monumenter i naturen – naturvæve*

Måske har I et naturområde, hvor I ofte kommer, som I kunne tænke jer at sætte jeres præg på, uden at påvirke naturen for meget. Her kan I lave naturvæve.

Medbring tyndt uldgarn, som nemt nedbrydes i naturen. Lad børnene finde egnede gaffelgrene eller små træer, der står ved siden af hinanden. Uden at knække grenene af, kan

I nu trække snoren frem og tilbage mellem grenene og lave en lille, blivende væv. Lad nu børnene væve græs, blomster og småpinde ud og ind mellem snorene. Jeres små monumenter står tilbage.

OBS: Husk at spørge ejeren, hvis I efterlader kunstværkerne.